

Innhald

DEL I – GENERELT OM FORMUESGODE OG RETTAR TIL FORMUESGODE

Kapittel 1 – Innleiing	17
1.1 Emne og opplegg	17
1.2 Formuesgode og rettar til formuesgode	19
1.3 Omsyn, systematikk og reglar	23
1.4 Rettar og konflikhtar	25
1.5 Framstillinga vidare	27
Kapittel 2 – Fleire rettar til same formuesgode – konflikhtar og omsyn	28
2.1 Vern mot godtruerverv	28
2.1.1 Konflikthane	28
2.1.2 Omsyna	29
2.2 Vern mot kreditorbeslag	33
2.2.1 Konflikthane	33
2.2.2 Omsyna	35
2.3 Rett til bestemte formuesgode og krav på yting	38
Kapittel 3 – Utsyn til andre land. Rettsforhold over landegrensene	42
3.1 Kjennskap til andre lands rett	42
3.2 Systematisk plassering	45
3.3 Tinglege rettar?	49
3.4 Overgang av eigedomsrett	51
3.5 Rettsforhold over landegrensene	56
3.5.1 Norske reglar med internasjonal bakgrunn	56
3.5.2 Arbeid med vidare samordning av reglar om rettar til formuesgode	58
3.6 Internasjonal privatrett	59
Kapittel 4 – Inndeling av formuesgode og rettar til formuesgode	62
4.1 Kva det inneber å ha rett til eit formuesgode	62
4.2 Rettar til ting	65

4.2.1	Ting som formuesgode	65
4.2.2	Eigedomsretten	68
4.2.3	Særleg råderett (rett til å bruke eller å forby bruk av tingen)	72
4.2.4	Allmenne bruksrettar til ting	75
4.2.5	Særleg dekningsrett til ting	79
4.2.6	Utsyn: særleg dekningsrett til ting	85
4.2.7	Konkursbeslag	90
4.2.8	Løysingsrett til ting	90
4.2.9	Grunnbyrde og anna yteplikt	92
4.2.10	Private beslagsforbod	93
4.2.11	Band på rettsleg råderett over ting	95
4.2.12	Kollektive rettar	96
4.2.13	Særlege rettar som formuesgode	97
4.2.14	Sameigerett og annan samrett til ting	97
4.3	Rettar til krav på yting	101
4.3.1	Krav på yting som formuesgode	101
4.3.2	Generell rett som kravshavar	102
4.3.3	Særlege rettar til krav	103
4.3.4	Samrett til krav	104
4.3.5	Særleg om krav på yting som knyter seg til bestemte formuesgode	105
4.3.6	Særleg om krav etter livsforsikringsavtalar	106
4.3.7	Verdipapirisering og obligasjonar med førerett	107
4.3.8	Utsyn: rett til krav på yting	108
4.4	Rettar til deltakarrett i samanslutning	109
4.4.1	Deltakarrettar som formuesgode	109
4.4.2	Generell rett til deltakarretten	111
4.4.3	Særleg rett til deltakarretten	111
4.4.4	Utsyn: rett til deltakarrett i samanslutning	112
4.5	Rettar til offentlege løyve (konsesjonar)	113
4.6	Rettar til immaterialrettar	114
4.6.1	Immaterialrett som formuesgode	114
4.6.2	Generell rett og særleg rett	116
4.6.3	Utsyn: immaterialrettar	117
4.7	Rettar til tingssamband	118
4.8	Rettar til pengar	119
4.8.1	Pengar som formuesgode	119
4.8.2	Betalingsordningar	120
4.8.3	Generell rett og særlege rettar til pengar	121
Kapittel 5 – Grunnlag for rettar til formuesgode		123
5.1	Oversyn	123
5.2	Avtale og avtaleliknande erverv	125

5.2.1	Avtale og liknande grunnlag for rett til formuesgode ..	125
5.2.2	Avtale og forholdet til eldre rettar til formuesgodet. . . .	126
5.2.3	Avtale og forholdet til seinare avtaleervert	127
5.2.4	Avtale og vern mot yngre kreditorbeslag	128
5.3	Kreditorbeslag	129
5.3.1	Kreditorbeslag som grunnlag for rett til formuesgode. .	129
5.3.2	Kreditorbeslag og forholdet til eldre rettar til formuesgodet	133
5.3.3	Kreditorbeslag og forholdet til yngre rettar til formuesgodet	134
5.3.4	Utsyn: kreditorbeslag	135
5.4	Ervert gjennom arv	137
5.4.1	Arv som ervertsmåte	137
5.4.2	Arv og forholdet til eldre rettar til formuesgodet.	138
5.4.3	Arv og forholdet til yngre rettar til formuesgodet	140
5.5	Ervert gjennom hevd eller alders tids bruk	140
5.5.1	Hevd som ervertsmåte	140
5.5.2	Hevd og forholdet til eldre rettar til tingen	142
5.5.3	Hevd og forholdet til yngre rettar til tingen	143
5.5.4	Utsyn: hevd	143
5.6	Lovfastsette rettar	145
Kapittel 6 – Rettsregistrering, innehaving og notifikasjon		147
6.1	Oversyn	147
6.2	Rettsregistrering	148
6.2.1	Rettsregister og andre register	148
6.2.2	Realregister og personalregister	149
6.2.3	Registreringsreglar er ekstinksjonsreglar	150
6.2.4	Registrering i grunnboka	150
6.2.5	Registrering i skipsregister	154
6.2.6	Registrering i luftfartøyregister	154
6.2.7	Registrering av rettar til burettslagsandelar	155
6.2.8	Registrering i petroleumsregisteret og i akvakulturregisteret.	156
6.2.9	Registrering i elsertifikatregister	156
6.2.10	Registrering i livsforsikringsregister	156
6.2.11	Registrering i verdipapirregister	157
6.2.12	Registrering i lausøyreregisteret.	159
6.2.13	Registrering i immaterialrettsregister.	160
6.3	Innehaving	160
6.3.1	Fysisk kontroll over lausøyreting og dokument.	160
6.3.2	Særleg om dokument	165
6.4	Notifikasjon	169
6.4.1	Innleiing	169

6.4.2	Notifikasjon og enkle krav	170
6.4.3	Notifikasjon og deltakarrettar	171
6.4.4	Notifikasjon og andre formuesgode	172
6.4.5	Utsyn: notifikasjon	173
Kapittel 7 – Rettsvern og prioritet		174
7.1	Innleiing	174
7.2	Korleis prioriteten viser seg	175
7.3	Rettsvern, prioritet og oppstigingsrett	177
7.4	Prioritetsavtalar	178
7.5	Utnytting av ledig plass i prioritetsrekke	180
7.6	Utsyn: prioritet	184
DEL II – VERN MOT GODTRUERVERV		
Kapittel 8 – Vern mot godtruerverv knytt til rettsregistrering		189
8.1	Opplegget vidare	189
8.2	Dobbeltuksesjonskonflikten	190
8.2.1	Situasjonen	190
8.2.2	S er avtaleervertar	190
8.2.3	S er kreditor	192
8.2.4	S har lovfastsett rett	194
8.2.5	S har hevda rett	196
8.2.6	S har vedtektsfesta rett	197
8.2.7	S har fått overdrege panterett eller har stifta panterett i panterett	198
8.2.8	S er avhendar av formuesgodet eller utleier rett frå avhendaren	201
8.2.9	S finansierer ervert av formuesgodet	203
8.2.10	S har eller får overdrege kortvarig eller oppseieleg bruksrett	204
8.2.11	S har pant i heimelsdokument til husrom	206
8.2.12	S har rett til formuesgodet på anna grunnlag	207
8.2.13	Misvisande registrering av den eldre retten	208
8.2.14	Andre grunnlag for den yngre retten	208
8.2.15	Godtruerverv på grunnlag av registrering i lausørregisteret	211
8.2.16	Godtruerverv på grunnlag av registrering i designregisteret	214
8.3	Heimelskonflikten	215
8.3.1	Oversyn	215
8.3.2	Ekstinksjonsregelen	216
8.3.3	Unntaka frå ekstinksjonsregelen	218

8.3.4	Overdraging og pantsetjing av panterett	219
8.3.5	Misvisande dokument	221
8.3.6	Hus på framand grunn	222
8.3.7	Andre grunnlag for den yngre retten	223
8.3.8	Godtruerverv på grunnlag av registrering i lausøyreregisteret	224
Kapittel 9 – Vern mot godtruerverv knytt til innehaving		226
9.1	Konfliktane	226
9.2	Dobbeltsuksesjonskonflikten	227
9.2.1	Hovudregelen	227
9.2.2	Legitimasjon, rettsvernakt og sikringsakt	229
9.2.3	S har panterett i registrert motorvogn	231
9.2.4	S har rett til kunstverk, kulturminne og liknande	232
9.2.5	Andre grunnlag for den eldre retten	232
9.2.6	Andre grunnlag for den yngre retten	232
9.2.7	Annan rett enn eigedomsrett, bruksrett og panterett som yngre rett?	233
9.3	Heimelskonflikten	234
9.3.1	Hovudregelen	234
9.3.2	Unntak for tjuveri og vald	235
9.3.3	Unntak for kunstverk, kulturminne og liknande	236
9.3.4	Tilbakeleveringskravet	238
9.3.5	Vederlag og tilbakelevering	238
9.3.6	Andre reglar om godtruerverv av lausøyreting	239
Kapittel 10 – Vern mot godtruerverv knytt til notifikasjon		242
10.1	Dobbeltsuksesjonskonflikten	242
10.1.1	Hovudregelen om kollisjon mellom to avtaleerverv ..	242
10.1.2	Legitimasjon, rettsvernakt og sikringsakt	243
10.1.3	B er avtalepanthavar	245
10.1.4	S overtek krav saman med forretning. Innskotsbøker .	245
10.1.5	S er utleggstakar	246
10.1.6	S er konkursbu	246
10.1.7	Andre ervervsgrunnlag for B	247
10.2	Heimelskonflikten	248
Kapittel 11 – Allmenne spørsmål kring vern mot godtruerverv ..		249
11.1	Godtruerverv utan heimel i lov	249
11.1.1	Oversyn	249
11.1.2	Momentane godtruerverv og tap av rett på grunn av passivitet	251
11.1.3	Allmenne omsyn bak reglane om momentane godtruerverv	252

11.1.4	Godtruerverv overfor svake ugyldiggrunnar	253
11.1.5	Godtruerverv i dobbeltsuksesjonskonflikten	254
11.1.6	RettsHAVAREN har kontroll over legitimasjonen.	255
11.1.7	Passivitet frå rettsHAVAREN.	256
11.2	Vilkåret om god tru.	256
11.3	Vilkåret om bestemt formuesgode	259
11.4	Pengar og betaling	260
11.5	Gyldig avtale mellom A og B.	263
11.6	Oppgjer mellom partane.	264

DEL III – VERN MOT KREDITORBESLAG

Kapittel 12 – Spesialitetsvilkår og surrogasjon	267	
12.1	Opplegget vidare	267
12.2	Spesialitetsvilkåret	268
12.3	Rett til surrogat.	270
Kapittel 13 – Rettsvern gjennom registrering	273	
13.1	Vern for rettar som er utleide frå A	273
13.1.1	S er avtaleervertar – B er utleggstakar	273
13.1.2	S er avtaleervertar – B er konkursbu	275
13.1.3	S er utleggstakar – B er utleggstakar	276
13.1.4	S er utleggstakar – B er konkursbu	277
13.1.5	S har hevda rett.	278
13.1.6	S har lovfastsett rett	278
13.1.7	S har vedtektsfesta rett	279
13.1.8	S har fått overdrege panterett eller stifta pant i panterett	280
13.1.9	S er avhendar av formuesgodet eller utleier rett frå avhendaren	282
13.1.10	Særleg om hevingsatterhald og liknande	282
13.1.11	S finansierer ervert av formuesgodet.	286
13.1.12	S har eller får overdrege kortvarig eller oppseieleg bruksrett	286
13.1.13	S får pant i heimelsdokument til husrom	287
13.1.14	S har rett til formuesgodet på anna grunnlag	287
13.1.15	Rettsvern gjennom registrering i lausørregisteret.	289
13.1.16	Rettsvern for rett til immaterialrett.	289
13.2	Vern for rettar som ikkje er utleide frå A	290
Kapittel 14 – Rettsvern gjennom endring av innehaving	292	
14.1	Vern for rettar som er utleide frå A	292
14.1.1	Opplegget vidare	292
14.1.2	S har vanleg avtalepant	292

14.1.3	S har salspant, eigedomsatterhald m.m.	294
14.1.4	S er gávemottakar.	300
14.1.5	S ervervar eigedomsrett gjennom avtale mot vederlag	300
14.1.6	S ervervar annan avtala særleg rett enn panterett i lausøyreting eller dokument.	310
14.1.7	S tek utlegg i lausøyreting eller dokument.	311
14.1.8	Rettsstifting i særleg rett	311
14.1.9	Sikringsakt for B	312
14.2	Vern for rettar som ikkje er utleidde frå A.	313
Kapittel 15 – Rettsvern gjennom notifikasjon		317
15.1	Vern for rettar som er utleidde frå A	317
15.1.1	S får overdrege eit enkelt krav eller ein uregistrert aksje	317
15.1.2	Atterhald om hevingsrett	318
15.1.3	S får avtalepant i eit enkelt pengekrav eller ein uregistrert aksje	318
15.1.4	S tek utlegg i eit enkelt krav eller ein uregistrert aksje	320
15.1.5	S får overdrege eller får pant i panterett til eit enkelt pengekrav eller ein uregistrert aksje.	320
15.1.6	Medlemskap i samvirkeføretak	321
15.1.7	Heimelsdokument til husrom	321
15.2	Vern for rettar som ikkje er utleidde frå A.	322
Kapittel 16 – Allmenne spørsmål om vern mot kreditorbeslag . .		323
16.1	Vilkår om rettsvernakt for rettar i andre formuesgode?	323
16.2	Pengar og betaling	324
16.2.1	Innleiing	324
16.2.2	Litt om myntar og setlar	325
16.2.3	Disposisjonar over kontopengar.	325
16.2.4	Plikt for A til separat forvaltning av midlar	327
16.2.5	Særleg rett til surrogat	330
16.2.6	Betaling til og frå konto	331
16.3	S byggjer sin rett på ugyldig avtale	333
16.4	Tilhøvet til omstøytingsreglane	334
Kapittel 17 – Litt om ordbruken		335
Litteratur, offentlege utgreingar, konvensjonar		340
Norske lover		352
Rettsavgjerder		366
Stikkord		370